Del reconeixement a l'acció

written by Sara Carbonell y Cristina Pérez-Manglano | 23 de September de 2026

Com els xiquets i xiquetes en edat preescolar afronten la violència mitjançant el model dialògic de prevenció i resolució de conflictes:

Ahir es va publicar en la **revista Frontiers esta investigació,** basada en les percepcions de docents i familiars sobre la violència relacional des de les primeres edats.

L'estudi analitza com el **Model Dialògic de Prevenció i Resolució de Conflictes (MDPRC)** i el **Club de Valentes Violència 0** contribuïxen al fet que xiquets i xiquetes de 3 a 5 anys identifiquen formes complexes de violència i desenrotllen conductes prosocials.

En ell podem **extraure algunes idees clau que ens poden ajudar a les nostres escoles i comunitats educatives.** És important recordar que, encara que les investigacions han demostrat que l'exposició a la violència en els primers anys de vida pot tindre efectes duradors en el desenrotllament i influir en diferents àmbits, **la seua prevenció i eliminació continuen plantejant un desafiament tant per a la societat en general com per a les escoles en particular.**

Què ens aporta esta investigació?

La violència física (espentes, mossegades o colps) sol ser més fàcil d'identificar. **No obstant això, la violència relacional, que inclou l'exclusió, les amenaces, la coacció o el xantatge, pot passar més desapercebuda.** Segons l'estudi, estes formes de violència comencen a aparéixer des dels 2-3 anys i es tornen més complexes a mesura que els xiquets i xiquetes creixen.

Una de les idees més rellevants és que reconéixer **la violència no depén únicament de l'edat o la maduració, sinó també de l'entorn social, cultural i educatiu.**

Després de la implementació del **MDPRC** i el **Club de Valentes Violència 0**, docents i famílies van observar que:

- Xiquets i xiquetes de 3 a 5 anys podien identificar i **verbalitzar diferents formes de violència,** incloses algunes més subtils.
- L'alumnat desenvolupava **conductes d'ajuda i suport cap als seus iguals,** adaptant-les a les seues necessitats.
- Estes **conductes prosocials no es limitaven a l'aula,** sinó que també apareixien en altres espais, com les relacions entre germans i germanes.
- Les **actuacions de prevenció desenrotllades a l'escola afavorien** la continuïtat d'estes conductes prosocials en etapes posteriors.

Segons va informar el professorat, els xiquets i xiquetes de tres anys van començar a aprendre a ajudar als seus companys i companyes mitjançant suggeriments, mentres que l'alumnat de cinc anys va demostrar un nivell més avançat de conducta prosocial. **No sols es donaven suport mútuament, sinó que també eren capaços d'adaptar la seua ajuda a les necessitats específiques dels seus iguals.**

Estes actuacions posen el focus en les conductes d'ajuda i contràries a la violència, així com en l'alumnat que es posiciona contra tota mena de violència. **Este resultat posa de manifest la importància de valorar explícitament i visibilitzar el comportament prosocial dins del grup d'iguals.**

Una cosa important és que les conductes prosocials es van estendre més enllà de l'aula. **Familiars van comentar que els seus fills i filles eren capaces de manejar situacions conflictives** des d'una **perspectiva dialògica,** fins i tot a una edat molt primerenca, per exemple, amb els seus germans i germanes.

L'estudi també arreplega un contrast significatiu: algunes famílies van explicar que durant la seua pròpia escolarització determinades situacions violentes es normalitzaven amb expressions com «no importa» o «només disculpa't o dona la mà». **En canvi, observen en els seus fills i filles una major capacitat per a reconéixer i posicionar-se davant estes situacions.**

Finalment, segons els participants, el conjunt estructurat d'accions implementades per l'escola en relació amb la prevenció de la violència es va percebre com un suport per a la continuïtat de les conductes prosocials desenrotllades en la primera infància al llarg de l'Educació Primària.

De reconéixer a actuar

En conclusió, este estudi ens mostra que el context social i cultural és clau per a visibilitzar la violència relacional des de les primeres edats.

La prevenció no consistix únicament a identificar la violència, sinó també a proporcionar ferramentes per a parlar sobre ella, posicionar-se en contra seua i desenrotllar conductes prosocials.

Actuacions com el Model Dialògic de Prevenció i Resolució de Conflictes i el Club de Valentes Violència 0 poden contribuir a **deixar de normalitzar la violència i a afavorir relacions basades en l'ajuda i el suport des de l'Educació Infantil.**

Imatge: Magnific